

PR-20159

Seat No. _____

M. A. Education (Sem. IV) (External) Examination

August - 2020

Environmental Education : Paper - 1

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 નીચેના દરેક પ્રશ્નના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 16
- (1) પર્યાવરણનો અર્થ આપો.
  - (2) ગ્રીનહાઉસ ઇફેક્ટ એટલે શું ?
  - (3) જમીન પ્રદૂષણના ચાર કારણો આપો.
  - (4) પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જાનો અર્થ આપો.
  - (5) પર્યાવરણ કેલેન્ડર એટલે શું ?
  - (6) રણ વિસ્તરણ માટેના જવાબદાર ચાર કારણો લખો.
  - (7) જમીન પ્રદૂષણ એટલે શું ?
  - (8) પર્યાવરણ કેલેન્ડરની ચાર જરૂરિયાત જણાવો.
- 2 નીચેના દસ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ આઠ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 24
- (1) પર્યાવરણ શિક્ષણનું સ્વરૂપ સમજાવો.
  - (2) અતિવૃષ્ટિ અને અનાવૃષ્ટિ વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
  - (3) દરીયાઈ પ્રદૂષણને ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
  - (4) પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જાના સ્ત્રોતોની ચર્ચા કરો.
  - (5) પર્યાવરણીય મૂલ્ય આધારિત કાયદાઓ જણાવો.
  - (6) પર્યાવરણ શિક્ષણ શા માટે જરૂરી છે ? સમજાવો.
  - (7) ભૂતકાળમાં બનેલ પર્યાવરણીય ઘટનાઓ જણાવો.
  - (8) ટૂંકનોંધ લખો : અવાજ પ્રદૂષણ.
  - (9) પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જા સ્ત્રોતનું નિયમન કેવી રીતે કરશો ? સમજાવો.
  - (10) ટૂંકનોંધ લખો : પર્યાવરણ અને આરોગ્ય.

- 3 નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ છ પ્રશ્નોના જવાબ મુદ્દાસર આપો : 30
- (1) પર્યાવરણની કોઈ બે વ્યાખ્યાઓ આપી પર્યાવરણ અને શિક્ષણ વચ્ચેના સંબંધને વિગતે વર્ણવો.
  - (2) પર્યાવરણની સમસ્યાઓના કારણો અને તેને અટકાવવાના ઉપાયોની ચર્ચા કરો.
  - (3) આપેલ મુદ્દાઓ વિશે નોંધ તૈયાર કરો : (1) હવા પ્રદૂષણ (2) જલ પ્રદૂષણ
  - (4) પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જા સ્ત્રોતના ભાવિ વિકલ્પોની ઉદાહરણ સાથે ચર્ચા કરો.
  - (5) કુદરતી અને માનવસર્જિત આપત્તિઓનું સ્વરૂપ વિગતે વર્ણવો.
  - (6) પર્યાવરણ સમસ્યા ઉકેલમાં શિક્ષણની ભૂમિકા વિગતે વર્ણવો.
  - (7) નીચેના મુદ્દાઓ ચર્ચો
    - પુનઃ પ્રાપ્ય ઊર્જાના સ્ત્રોત.
    - પર્યાવરણ નીતિઓ.
  - (8) કુદરતી અને માનવસર્જિત આપત્તિઓનું વ્યવસ્થાપન કેવી રીતે કરશો ? વિગતે ચર્ચા કરો.

ENGLISH VERSION

- 1 Answer the following questions in brief : 16
- (1) Give meaning of Environment.
  - (2) What is Greenhouse Effect ?
  - (3) Give four causes of Soil Pollution.
  - (4) Give the meaning of renewable energy.
  - (5) What is an environment calendar ?
  - (6) Mention four reasons responsible for expansion of desert.
  - (7) What is soil pollution ?
  - (8) State four needs of the environment calendar.
- 2 Answer any **eight** of the following ten questions : 24
- (1) Explain the nature of environmental education.
  - (2) Explain the difference between heavy rain fall and drought.
  - (3) Explain with example marine pollution.
  - (4) Discuss renewable energy sources.
  - (5) State laws based on environmental values.

- (6) Why is environmental education necessary ? Explain.
- (7) State the environmental events happened in the past.
- (8) Write short note : Noise Pollution.
- (9) How to regulate a non-renewable energy sources ? Explain.
- (10) Write short note : Environment and health.

3 Answer any **six** of the following questions pointwise : **30**

- (1) Give any two definitions of environment and describe in detail the relationship between environment and education.
- (2) Discuss the causes of environmental problems and measures to prevent them.
- (3) Prepare notes on the following points : (1) Air pollution
(2) Water pollution.
- (4) Discuss with examples future alternatives to renewable energy sources.
- (5) Describe in detail the natural and man-made disasters.
- (6) Describe in detail the role of education in solving environmental problems.
- (7) Discuss the following points
  - Sources of renewable energy
  - Environmental policies
- (8) How to manage natural and man-made disasters ? Discuss in detail.